

Bu makaleye atıfta bulunmak için/To cite this article:

YASAK, Ü. ÖZAV, L. OĞAN, O. (2020). Coğrafya Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar Bağlamında Uşak ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümlerinin Karşılaştırmalı Analizi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24 (4), 1951-1975.

Coğrafya Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar Bağlamında Uşak ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümlerinin Karşılaştırmalı Analizi

Üzeyir YASAK (*)

Lütfi ÖZAV (**)

Okan OĞAN (***)

Öz: Her geçen gün değişen ve dönüşen dünyada eğitime yönelik yeni eğilimler ve paradigmlar ortaya çıkmaktadır. Bu yönüyle yükseköğretimde coğrafya eğitiminin bu paradigma değişiminin neresinde olduğu oldukça önemli bir konudur. Bu durum tespit edilirken farklı ülkelerdeki üniversitelerin uyguladığı eğitim anlayışlarını karşılaştırmanın faydalı olacağı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı, Uşak Üniversitesi ile Pecs Üniversitesinin yükseköğretim coğrafya bölümlerinin analitik bir karşılaştırmasını yapmaktır. Araştırma alanı olarak seçilen her iki üniversitenin coğrafya bölümlerinin akademik kadroları, ders programları, ders içerikleri ele alınarak karşılaştırma yapılmıştır. Bu kapsamda her iki üniversitenin web erişim alanlarından ikincil veri kaynaklarına ulaşılmıştır. Araştırma, betimsel analiz kapsamında Uşak ve Pecs üniversitesine ait görsel materyallerle desteklenmiştir. Pecs Üniversitesine kıyasla Uşak Üniversitesi coğrafya eğitimindeki gelişmelerin daha yavaş bir hızla gerçekleştiğini belirtmek mümkündür. Her iki bölüm arasındaki farkların başında uygulamalı coğrafya derslerinin programdaki yoğunluğu gelmektedir. Macaristan'da CBS ve arazi uygulamalarını yalnızca tek bir derste değil, tüm müfredat derslerine entegre ederek öğrencilerin yazılıma hakim olmaları hedeflenmektedir. Uşak'ta ise bu sürece 2012'den sonra itibaren kademeli geçiş yapılmıştır. İki üniversite arasında lisans ve lisansüstü eğitim sürelerinin farklı olduğu anlaşılmaktadır. Pecs üniversitesinde uygulama derslerinin yükseköğretimin her kademesinde daha fazla yer aldığı anlaşılmaktadır. Buna karşılık Uşak Üniversitesinde uygulamalı derslerin nispeten sınırlı sayıda olduğu söylenebilir. Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümünde uygulamalardan hareketle Türkiye'nin yükseköğretim coğrafya eğitimi hedeflerinin başında CBS ve uzaktan algılama gibi teknolojilerin eğitim sisteminde daha fazla yer alması, değişen şartlara uygun coğrafya formasyonunun yeniden tasarlanması ve araziye çalışmalarına dayalı eğitim sisteminin sürdürülebilir olarak inşa edilmesi gelmelidir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Eğitimi, Coğrafya Bölümleri, Uşak, Pecs, Türkiye, Macaristan

Comparative Analysis of Geography Departments of Uşak and Pecs University in the Context of New Approaches in Geography Education

Abstract: In every day, there has been new trends and paradigms in the ever changing and transforming world. In this sense, the place of Geography Education in Higher Education

*) Dr. Öğr. Üyesi. Uşak Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü (e-posta: uzeyir.yasak@usak.edu.tr) ORCID ID. <https://orcid.org/0000-0002-2728-239X>

**) Prof. Dr., Uşak Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü (eposta: lutfi.ozav@usak.edu.tr) ORCID ID. <https://orcid.org/0000-0003-4887-0948>

***) Doktora Öğrencisi, Ege Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Beşerî ve İktisadi Coğrafya Anabilim Dalı (eposta: ookanogan@gmail.com) ORCID ID. <https://orcid.org/0000-0002-7340-1943>

Institutes is important depending on where it is situated in this paradigm. When this situation has been once identified, it is supposed that comparing the differences in Higher Education systems between countries has a big importance. The aim of the study is to make an analytical comparative study on Geography Higher Education systems as in the example of Turkey (Uşak University) and Hungary (Pecs University). The academic staff, syllabuses and course contents of Geography departments of the two universities have been compared. Compared to Hungary, it is possible to say developments in Geography Higher Education in Turkey move slower than Hungary. The main difference on the syllabuses of the Geography departments of the two countries derives from intensity of applied Geography courses. In Hungary, the courses of Geography Information Systems and Land Workshops are not limited to only single course and they are more integrated to the whole syllabus. Therefore, students are aimed to have a more comprehensive knowledge of the software. Turkey, on the other hand, has moved to this process more slowly since the beginning of 2000. The study period of Undergraduate and Master programs are also different in two universities. In Pecs University, applied courses have a stronger effect on the whole steps of Higher Education. However, in Uşak University applied courses are comparatively more limited. The ultimate targets of Turkey's Geography Education in High Education Institutes are set as more technologies of Geography Information Systems and Remote Sensing, reformation of Geography depending on the ever changing conditions and incessant education system based on land practices.

Keywords: Geography Education, Geography Departments, University of Usak, University of Pecs, Turkey, Hungary

Makale Geliş Tarihi: 14.07.2020

Makale Kabul Tarihi: 23.12.2020

I. Giriş

Dünya'da 20. yüzyılın ortalarından itibaren sosyo-kültürel, siyasal ve ekonomik açıdan önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Ülkelerin sosyo-ekonomik ve politik yapılarını hızla dönüştüren bu gelişmelerle birlikte uygulanan eğitim sistemleri de büyük bir dönüşüm geçirmektedir. Sanayi devrimi ile birlikte toplumlar endüstri odaklı bir sosyo-ekonomik yapı çevresinde evrim geçirirken eğitim sistemleri, endüstri bölgelerine kalifiye eleman yetiştirme misyonuna sahipti. 20. yüzyılın sonları ve 21. yüzyılın başlarından itibaren baş döndürücü bir hızla dünyayı etkisi altına alan "bilgi çağı" ile birlikte ülkeler eğitim sistemlerini zamanın şartlarına göre yeniden yapılandırmak durumunda kalmıştır. Post-modern veya endüstri sonrası dönem olarak da adlandırılan bilgi çağı eğitim anlayışında temel hedef bilişsel donanıma sahip insanlar yetiştirmektir. Bu bağlamda endüstriyel dönemde kas gücüne ve mesleki yeterliliğe odaklanan eğitim anlayışından post-modern/post endüstriyel çağda ilişkisel bilgiye odaklanan eğitim anlayışına hızla bir dönüşüm gerçekleşmektedir.

İnsanlar, ilkçağlardan bu yana coğrafi bilgiyi öğrenmekte ve öğrendiği bilgileri başkalarına aktarmaktadır. Coğrafi bilgiye duyulan ihtiyaç geçmişten günümüze istikrarlı bir biçimde artarak devam etmiştir. İlkçağlarda insanlar yer-yön bulma, yaşanılan doğal çevreyi tanıma, çevrenin sunduğu olanak ve tehditleri kavrama vb.

amaçlardan dolayı coğrafi bilgi edinimine ihtiyaç duymaktaydı. Tarım Devrimi ile birlikte fiziki çevre şartları ve doğal kaynakların öneminin fark edilmesiyle bitkilerin ıslahı, hayvanların evcilleştirilmesi vb. konularda coğrafi bilgiye duyulan ihtiyaç artmıştır (Çalışkan, 2015). Coğrafi Keşifler ile birlikte birçok medeniyet, yeni ticaret yolları keşfetme ve daha fazla ekonomik kazanç elde etme amacıyla coğrafi bilginin büyük bir güç kaynağı olduğuna inanmaktaydı. Bu durumdan dolayı coğrafi bilgi stratejik anlamda büyük önem kazanmıştır. Nitekim Sanayi Devrimi'nin Büyük Britanya'dan başlayarak Kıta Avrupası'na kadar hızla yayılmasıyla birlikte bu dönemde coğrafi bilginin öneminin daha da arttığı söylenebilir.

Görüldüğü üzere Coğrafya biliminin tarihi geçmişi ilk çağlara kadar dayanmasına rağmen sürekli bir değişim ve dönüşüm içerisinde (Karabağ & Şahin, 2007). Bu değişim içerisinde coğrafyanın eğitsel boyutu önemli bir yer kaplamaktadır. Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ülkeleri başta olmak üzere birçok gelişmiş ülke coğrafya biliminde görülen bu değişime uyum sağlamak için eğitim sistemlerini düzenlerken gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerin büyük çoğunluğu bu dönüşüme daha yavaş bir hızla entegre olduğu aşikârdır. Bu gelişmelerle birlikte coğrafya eğitiminde standartlaşma tartışmaları ortaya çıkmıştır. Coğrafya eğitiminde bir standart belirlenebilmesi ve bu standardın hangi esaslara dayandırılacağı sübjektif ve tartışmalı bir konu olarak kabul edilmektedir. Coğrafya eğitiminde standartlaşma konusunda görülen bu fikir ayrılığına rağmen Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'nın önderliğinde Amerikan Coğrafya Standartları geliştirilmiştir (Özey, Kılınç, & Ateş, 2013). Amerikan Coğrafya Standartları, birçok farklı ülke için örnek teşkil etmesi ve yol gösterici bir kılavuz niteliğinde olması açısından önemlidir.

Coğrafi bilgiye olan ilginin gün geçtikçe artmasıyla beraber bu bilgilerin üretilip aktarılması büyük önem kazanmıştır. Bu bakımdan üniversitelere lisans ve lisansüstü düzeyinde eğitim veren coğrafya bölümlerinin kuruluş süreci hız kazanmıştır. Türkiye'de ilk olarak Cumhuriyet öncesi dönemde 1915 yılında İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümünün kurulmasıyla birlikte akademik anlamda coğrafya eğitimi verilmeye başlanmıştır (Yavan & Acar, 2012). Üniversitelerde Coğrafya bölümlerinin açılmaya başlandığı ilk yıllarda tasviri bilgiyi esas alan klasik bir coğrafya eğitimi kabul görse de küreselleşme süreciyle birlikte uygulamalı coğrafyanın önem kazandığı öğrenci temelli coğrafya eğitimine doğru bir dönüşüm söz konusudur. Özellikle Kuzey Amerika ve Avrupa'daki gelişmiş ülkelerin uygulamaya başladığı teknolojik donanımlar ve arazi çalışmalarıyla desteklenen Coğrafya eğitimi anlayışı kısa sürede birçok ülkenin eğitim sistemini etkisi altına almıştır. Fakat bazı ülkelerin hala klasik coğrafya eğitimi anlayışını sürdürmeleri sebebiyle ülkeler arasında coğrafya eğitiminin uygulanışı açısından farklılıklar göze çarpar. Özellikle Coğrafya eğitiminde standartlaşma tartışmalarının hız kazandığı günümüzde ülkeler arasında akademik coğrafya eğitimi açısından bu denli farklılıkların oluşması evrensel coğrafya eğitiminin yaygınlaşma sürecini olumsuz etkilemektedir.

Literatürde, Türkiye'deki coğrafya eğitiminin mevcut durumunu ortaya koyan birçok çalışma mevcuttur (Gürsoy, 1973; Erinc, 1973; Özey, 1998; Koçman, 1999; Kayan,

2000; Özgür, 2018). Teknolojik uygulamalar ve arazi gezilerinin coğrafya eğitimine entegre edilmesiyle ilgili yapılan çalışmaların sayısı giderek artmaktadır (İzbırak, 1968; Şahin ve Gençtürk, 2007; Efe, 1996; Yılmaz, 1997; Ateş, 2010; Arı, 2020). Farklı ülkelerdeki coğrafya eğitiminin ve bölümlerinin karşılaştırıldığı çalışmaların sayısının sınırlı olduğu anlaşılmaktadır (Erdem, 2010; Topal, 2011; Taş, 2002; Özey vd.ğ., 2013).. Bu eksiklik araştırmanın yapılmasında önemli bir motivasyonu unsuru olmuştur.

Coğrafya eğitiminde standartların belirlenmesi ve güncel teknolojilerin ve bilginin coğrafya programlarına uyumu, coğrafya öğretiminin verimliliği açısından önemli bulunmaktadır. Araştırmada, bir Avrupa birliği üye ülkesi olan Macaristan'da bulunan Pecs Üniversitesi ile Avrupa Birliği üyelik sürecinde bulunan Türkiye'de yer alan Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümlerini karşılaştırarak benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymak amaçlanmaktadır.

A.Yükseköğretim Coğrafya Eğitiminin Tarihi Geçmişi ve Yeni Eğilimler

Küreselleşme olgusu, sosyo-kültürel, ekonomik ve siyasal açıdan mekânı hızlı bir dönüşüme uğratmıştır. Kitle iletişim araçlarındaki gelişmelere ek olarak uluslararası ilişkilerin artmasıyla ülkeler arası iletişimdeki engeller büyük ölçüde ortadan kalkmıştır. Birçok araştırmacı, küreselleşme sürecinde dünyayı küresel bir köye benzetmektedir (İlhan, 2007). Küreselleşme sonucunda uluslararası ilişkilerin güçlenmesiyle birlikte ülkelerin ulusal eğitim sistemlerinde de birtakım standartlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri, Kanada İngiltere, Almanya, Avusturalya vb. gelişmiş ülkeler, sahip oldukları eğitim sistemleriyle gelişmekte olan birçok ülkeyi etkilemektedir. Bu sebepten nispeten gelişmekte olan ülkeler, eğitim sistemlerini gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerini örnek alarak yapılandırmaktadır. Küresel bir düzende üniversiteler arasındaki iletişim ve etkileşimin artması kaçınılmazdır. Bu bakımdan coğrafya bölümleri de yapısal olarak değişime uğramaktadır (Gümüş & İlhan, 2013).

Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde coğrafya eğitimi çok uzun süre İstanbul Üniversitesinin çatısı altında devam etmiştir (Kayan, 2000). Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesinin 1935 yılında eğitim-öğretime başlamasının ardından coğrafya bölümlerinin sayısı ikiye çıkmıştır. 1941 yılında 1. Coğrafya Kongresini toplanması akademik anlamda coğrafya için bir dönüm noktası olarak kabul edilebilir. Türkiye üniversitelerindeki üçüncü coğrafya programı olan Erzurum Atatürk Üniversitesi Coğrafya Bölümü 1974-1975 eğitim-öğretim yılında açılmıştır. Ardından Ege Üniversitesi 1980-1981 eğitim öğretim yılında coğrafya bölümünün açılmasıyla birlikte Türkiye'deki coğrafya bölümü sayısı dörde çıkmıştır. 1984-1985 eğitim-öğretim yılında Türkiye'de toplam 4 coğrafya bölümü ve 9 coğrafya öğretmenliği bölümü bulunmaktaydı. Yükseköğretim Kurumu (YÖK) 'nun kurumsallaşması ve 1992 yılında yeni üniversitelerin kurulmasıyla birlikte coğrafya bölümlerinin sayısında bir artış meydana gelmiştir. Coğrafya bölümlerinin sayısı arttıkça öğrenci sayıları ve mezunlarda da önemli artışlar yaşanmıştır (Özey, 1998). Günümüzde ise Coğrafya Bölümlerinin sayısı 44, Coğrafya Öğretmenliği Bölümlerinin Sayısı ise 7'dir. (YÖKATLAS, 2020).

Akademik olarak coğrafya bölümlerinin kurumsallaşma serüveninde ilk dönemler yurtdışından getirilen yabancı akademisyenler etkisi varken sonraki yıllarda yurtdışına giden coğrafyacıların etkisinin olduğunu belirtmek mümkündür (Koçman, 1999).

Yükseköğretim düzeyinde coğrafya eğitiminde 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren önemli değişimler yaşanmıştır. Bu değişimlerin meydana gelmesinde bilgi teknolojileri ve kitle iletişim araçlarında görülen yenilikler ile küreselleşme olgusu etkili olmuştur. Sözü edilen değişimle birlikte coğrafya bölümlerinin temel misyonu mekânı tasvir etmekten ziyade problem odaklı konuları merkeze almaya başlamıştır. Kentleşme, nüfus artışı, siyasi gerilimler, çevre kirliliği, iklim değişimleri, arazi kullanımı, doğal kaynaklar, enerji, kuraklık, turizm, tarımsal gerileme vb. toplumsal problemlere çağın getirdiği yöntem ve araçlarla çözüm getiren konular öne çıkmaya başlamıştır (Turan, 2009).

Coğrafya eğitimi, temel olarak öğrencilere coğrafi bir bakış açısı kazandırmayı amaçlamaktadır. Buna paralel olarak köy, kasaba, şehir, bölge, ülke, dünya vb. mekânda yer alan fiziki ve beşerî unsurlarla ilgili coğrafi bir bilinç oluşturmak da amaçlanmaktadır (Öztürk, 2008). Mekân üzerinde meydana gelen fiziki ve beşerî problemlerin çözümünde coğrafyanın önemini fark eden ülkelerin eğitim sistemlerinde coğrafya eğitimi, büyük bir yere sahiptir (Arı, 2008). Özellikle A.B.D ve Avrupa Birliği ülkeleri eğitim sistemlerini coğrafya eğitimiyle entegre bir biçimde yapılandırmaktadır. Son yıllarda gelişmiş ülkeler başta olmak üzere birçok ülkenin coğrafya eğitiminde birtakım yeni yaklaşımlar ve eğilimler görülmeye başlanmıştır (Karakas Özür, 2007). Bu eğilimlerin başında coğrafya eğitiminde teknolojik uygulamaların ve internetin yaygınlaştırılması gelmektedir (Özel, 2008). Akıllı tahta, projeksiyon, GPS, uzaktan algılama vb. öğretim materyallerinin yanı sıra son yıllarda popüleritesi git gide artan Coğrafi Bilgi Sistemlerinin coğrafya bölümlerinde yaygınlaşması sayesinde coğrafi olguların mekânsal boyutları görselleştirilerek etkin öğrenmenin gerçekleşmesi sağlanmaktadır (Sezer, 2017). Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Coğrafya programlarında yaygın bir biçimde kullanılması sayesinde öğrencilerin coğrafi olgular arasındaki neden-sonuç ilişkisini daha rahat kurdukları ve bu sayede coğrafi sorgulama becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı tespit edilmiştir (Şahin & Gençtürk, 2007).

Coğrafya eğitiminde son yıllarda meydana gelen bir başka gelişme ise öğretmen odaklı eğitim anlayışından öğrenci odaklı eğitim anlayışına geçiştir. Öğretmenin aktif olduğu klasik eğitim anlayışından öğrencilerin aktif olduğu modern coğrafya eğitimine doğru bir dönüşüm söz konusudur. Coğrafya öğretim metodunda yaşanan bu değişimle birlikte öğrencilerin coğrafi olguları daha eleştirel ve sorgulayıcı bir yaklaşımla ele aldığı görülmektedir. Sözü edilen bu dönüşümle birlikte Coğrafya öğretiminde arazi çalışmalarının önemi gün geçtikçe artmaktadır (Alkış, 2008). Arazi çalışmaları sayesinde derslerde teorik olarak öğretilen coğrafi bilgiler mekân üzerinde gözlemlenmektedir. Böylelikle öğrenilen teorik bilgilerin “yaparak/yaşayarak öğrenme” yaklaşımı ile kalıcılaştırılması amaçlanmaktadır. Geçmiş yıllarda yükseköğretim coğrafya ve coğrafya öğretmenliği bölümleri müfredatında tek bir ders halinde yer alan arazi çalışmaları, günümüzde uygulamalı coğrafya anlayışının yaygınlaşmasıyla birlikte diğer derslerle

entegre bir biçimde yürütülmektedir. Örneğin; Endüstri Coğrafyası isimli teorik dersin bir bölümünde öğretim üyeleri, organize sanayi bölgelerine arazi çalışmaları düzenleyerek bilginin kalıcılığını sağlamayı amaçlamaktadır.

II.Yöntem

Bu araştırmada, Avrupa Birliği üyelik sürecinde olan Türkiye'deki Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümünün mevcut durumunu ortaya koyarak bir Avrupa Birliği üyesi olan Macaristan'da yer alan Pecs Üniversitesi Coğrafya bölümüyle karşılaştırmasını yapmak amaçlanmaktadır. Pecs Üniversitesinin karşılaştırma yapılacak üniversite olarak seçilmesinde bu üniversiteden Erasmus hareketlilik programı kapsamında bulunmuş olması önemli bir rol oynamıştır. Çalışmada örnek olay araştırma yöntemi kullanılmıştır. Kurumlar arası veya sınıflar arası karşılaştırmalı analizlerin yapıldığı araştırmalarda örnek olay tekniği sıklıkla uygulanan bir yöntemdir (Çiftçi, 2015). Örnek olay çalışması kapsamında Pecs Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümlerinde eğitim ve öğretime yönelik çeşitli veriler temin edilmiştir. Gözlemler ve saha çalışması sonucunda elde edilen veriler üzerinden her iki bölüm hakkında bir takım bulgulara ulaşılmıştır. Sözü edilen iki üniversitenin coğrafya programlarıyla eğitim anlayışlarını karşılaştırmak amacıyla coğrafya bölümlerinde çalışan akademik personel ile bu bölümlerin sahip olduğu teknolojik altyapı, laboratuvarların durumu, arazi derslerinin işleniş biçimleri ve uygulamalı ders sayıları değerlendirilmiştir. Araştırma sürecinde ikincil veriler elde edilmiştir. Öncelikle iki üniversitenin coğrafya bölümü lisans ve lisansüstü ders programları ve bölümlerin mevcut alt yapı durumları ele alınmıştır. Daha sonra müfredat üzerinden okutulan dersler karşılaştırılmıştır. Araştırmada yararlanılan veri kaynaklarının içerisinde her iki üniversitenin coğrafya bölümlerinin resmi internet sitelerinden elde edilen istatistiki veriler de yer almaktadır. Bunun yanında Şubat-Haziran 2019 tarihleri arasında 5 ay süreyle Pecs Üniversitesinde bulunarak karşılaştırmayı kolaylaştıracak bilgilere ulaşılmıştır. Ayrıca çalışma, Pecs Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümlerinin sahip olduğu sınıflar, laboratuvarlar, sergi alanları vb. mekânlara ait görsel materyaller desteklenmiştir.

Araştırmada, Uşak Üniversitesi ve Pecs Üniversitesi Coğrafya bölümlerinin karşılaştırmasını ortaya koymak amacıyla bazı sorulara cevap aranmıştır. Araştırmada cevap aranan sorular şunlardır:

- 1- Uşak ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünün ders programları arasındaki farklar nelerdir?
- 2- Her iki üniversitenin coğrafya programında CBS, Uzaktan Algılama vb. teknolojilerin entegrasyonu nasıldır?
- 3- Uşak ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünün akademik kadroları sayıca birbirine yakın mıdır?
- 4- Uşak ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünde uygulanan arazi derslerinin programdaki konuları benzerlik göstermekte midir?

Şekil 1. Çalışma Alanlarının Lokasyonu

III. Bulgular

A.Uşak Üniversitesi ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümlerinin Yapısal Durumu

Uşak Üniversitesi, Ege Bölgesinin İç Batı Anadolu Bölümünde Uşak il sınırları içerisinde yer alan bir devlet üniversitesidir (Şekil 1). Üniversitenin içinde yer aldığı kent son yıllarda sanayi ve üniversite ekseninde nüfus birikim sürecinin yaşandığı bir yerleşme konumundadır. 2000 yılında şehir nüfusu 137 bin iken 2019 yılı itibariyle nüfus 233 bine ulaşmıştır. Uşak Üniversitesi, 2006 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesinden ayrılarak bağımsız bir üniversite olarak kurulmuştur (Fotoğraf 1). 2019-2020 öğretim yılı itibariyle üniversitede eğitim alan öğrenci sayısının 30 bine yaklaştığı görülmektedir.

Fotoğraf 1: Uşak Üniversitesi'nden Genel Bir Görünüm (www.usak.edu.tr/Tanitim)

Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü, Fen-Edebiyat Fakültesinin kurulmasıyla birlikte 2002-2003 öğretim yılında öğrenci kabul etmeye başlamıştır. Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü, Türkiye'deki bazı üniversitelerde olduğu gibi birinci ve ikinci öğretim adı altında hem gündüz hem de gece eğitimi vermektedir. ÖSYM'nin her tercih dönemi sonrası yayınladığı tercih kılavuzlarından elde edilen verilere göre Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü her yıl 100'ün üzerinde öğrenci kabul etmektedir. Veriler incelendiğinde bölüm kontenjanlarının tamamının dolduğu ve boş kontenjanın bulunmadığı görülmektedir. Bu bağlamda Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü birinci ve ikinci öğretim programlarının öğrenci bulma sıkıntısı yaşamadığı ve kontenjanlarının artış gösterdiği anlaşılmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1: Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü Kontenjan ve Yerleşen Öğrenci İstatistikleri (2008-2019)

Yıllar	Kontenjan	Yerleşen
2008	104	104
2009	104	104
2010	114	114
2011	114	114
2012	124	124
2013	124	124
2014	124	124
2015	124	124
2016	124	123
2017	124	124
2018	124	124
2019	124	124

Kaynak: (<https://cografya.usak.edu.tr>, 2019)

Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümünde Beşerî ve Ekonomik Coğrafya, Fiziki Coğrafya, Türkiye Coğrafyası ve Bölgesel Coğrafya olmak üzere 4 Anabilim dalı bulunmaktadır. Bu Anabilim dallarında 2 profesör, 2 doçent, 3 doktor öğretim üyesi, 1 öğretim görevlisi ve 2 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 10 akademik personel hizmet vermektedir (Tablo 2). Bölüm ayrıca Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde Coğrafya Anabilim dalı altında yüksek lisans ve doktora programlarına öğrenci kabul etmektedir (<https://cografya.usak.edu.tr>, 2019).

Tablo 2: Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü Akademik Kadrosunun ünvana göre dağılımı

Akademik Ünvan	Görev Yapan Akademik Personel Sayısı
Profesör	2
Doçent	2
Dr. Öğr. Üyesi	3
Öğretim Görevlisi	1
Araştırma Görevlisi	2
Toplam	10

Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü lisans programı toplam 4 yıl 8 dönemi kapsamaktadır. Programda işlenen dersler incelendiğinde ilk 2 yıl jeoloji, jeomorfoloji, klimatoloji, vejetasyon coğrafyası, nüfus coğrafyası, yerleşme coğrafyası, tarım coğrafyası, kültürel coğrafya vb. coğrafya bilimine ait temel derslerin işlendiği görülmektedir. Programın son 2 yılında ise arazi kullanımı, volkanoloji, çevre sorunları, Oseanografi, uzaktan algılama, Türkiye’de kentleşme hareketleri, coğrafi metin incelemeleri vb. spesifik derslerin sayısının arttığı göze çarpmaktadır (Tablo 3). Bunun amacı, öğrencilerin coğrafi bilgilerini yalnızca temel derslerle sınırlı tutmayıp, alana ait uzmanlık gerektirecek konularda da yeterli bilgi seviyesine sahip olmalarını sağlamak olarak açıklanabilir. Bu sayede öğrencilerin coğrafyanın temel inceleme konuları hakkında detaylı bilgiye sahip olarak gelecekte uzmanlaşmak istedikleri alanları tanımları hedeflenmektedir.

Fotoğraf 2: Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü Mineraloji Sergisi (Üzeyir YASAK, 2020)

Tablo 2: Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü Lisans Ders Programı

Dönem	Ders Adı	Ders Türü	Kredi	Dönem	Ders Adı	Ders Türü	Kredi
1	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I.	Zorunlu	2	5	Coğrafi Bilgi Sistemleri I	Zorunlu	4
1	Türk Dili I.	Zorunlu	2	5	Yapısal Jeomorfoloji	Seçmeli	4
1	Yabancı Dil I.	Zorunlu	3	5	Arazi Kullanımı	Seçmeli	4
1	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	Zorunlu	4	5	Bölgesel Coğrafya	Seçmeli	4
1	Genel Jeomorfoloji	Zorunlu	4	5	Amerika Coğrafyası	Seçmeli	4
1	Nüfus Coğrafyası	Zorunlu	4	5	Beşeri Coğrafyada Araştırma Yöntemleri	Seçmeli	4
1	Coğrafyaya Giriş	Zorunlu	4	5	Volkan Coğrafyası	Seçmeli	4
1	Genel Jeoloji	Zorunlu	2	5	Türkiye Sanayi Coğrafyası	Seçmeli	4
1	Matematik Coğrafya	Zorunlu	2	5	Arşiv Belgeleri	Seçmeli	4
1	Genel Sosyoloji	Seçmeli	3	5	Çevre Sorunları	Seçmeli	4
1	Bilim Tarihi	Seçmeli	3	5	Türkiye'de Şehirleşme Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi	Seçmeli	4
2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II.	Zorunlu	2	5	Türkiye Beşeri Coğrafyası	Zorunlu	4
2	Türk Dili II.	Zorunlu	2	6	Coğrafya Semineri II	Zorunlu	3
2	Yabancı Dil II.	Zorunlu	3	6	Turizm Coğrafyası	Zorunlu	4
2	Klimatoloji	Zorunlu	5	6	Coğrafi Bilgi Sistemleri II	Seçmeli	4
2	Yerleşme Coğrafyası: Kırsal Yerleşmeleri	Zorunlu	5	6	Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası	Seçmeli	4
2	Ekonomik Coğrafya	Zorunlu	5	6	Yerel Coğrafya Araştırmaları	Seçmeli	4
2	Mineral ve Kayaçlar	Zorunlu	2	6	Nüfus Hareketleri	Seçmeli	4
2	Harita Bilgisi	Zorunlu	4	6	Sağlık ve Spor Coğrafyası	Seçmeli	4
2	İstatistik Coğrafya	Zorunlu	2	6	Oceanografi	Seçmeli	4
3	Klimatoloji Metodları	Zorunlu	4	6	Kırsal Kalkınma	Seçmeli	4
3	Ulaşım Coğrafyası	Zorunlu	4	6	Fiziki Coğrafyada Araştırma Yöntemleri	Seçmeli	4
3	Kültür Coğrafyası	Zorunlu	4	6	Ekosistem Coğrafyası	Seçmeli	4
3	Karasal Hidrografi	Zorunlu	3	6	Afrika Coğrafyası	Seçmeli	4
3	Gıda Kaynakları ve Üretimi	Seçmeli	4	6	Bilim Felsefesi	Seçmeli	4
3	Avrupa Coğrafyası	Seçmeli	4	6	Lisans Tezi I.	Zorunlu	5
3	Toprak Coğrafyası	Seçmeli	4	7			

3	Demografik Analiz Yöntemleri	Seçmeli	4	7	Türkiye Tarım Coğrafyası	Zorunlu	4
3	Osmanlıca I	Seçmeli	4	7	Türkiye Kıyı Bölgeleri	Zorunlu	5
3	Yeraltı Kaynakları	Seçmeli	4	7	Kurak-Yarı Kurak Bölgeler	Seçmeli	4
3	Küreselleşme ve Coğrafya	Seçmeli	4	7	Jeomorfolojisi Kent ve Bölge Planlama	Seçmeli	4
3	Flüvyal Jeomorfoloji	Seçmeli	4	7	Okyanusya Coğrafyası	Seçmeli	4
3	Günümüz Dünya Sorunları	Seçmeli	4	7	Türk Dünyası Coğrafyası	Seçmeli	4
4	Bitki Coğrafyası	Zorunlu	4	7	Buzul Jeomorfolojisi	Seçmeli	4
4	Şehir Coğrafyası	Zorunlu	4	7	Uygulamalı Jeomorfoloji	Seçmeli	4
4	Coğrafi Bilgi Sistemlerine Giriş	Zorunlu	3	7	Türkiye Jeopolitiği	Seçmeli	4
4	Karst ve Kıyı Jeomorfolojisi	Zorunlu	4	7	Türk İşaret Dili I	Seçmeli	4
4	Türkiye Ulaşım Coğrafyası	Seçmeli	4	8	Lisans Tezi II.	Zorunlu	5
4	Asya Coğrafyası	Seçmeli	4	8	Türkiye İç Bölgeleri	Zorunlu	5
4	Sanayi Coğrafyası	Seçmeli	4	8	Türkiye Turizm Coğrafyası	Zorunlu	4
4	Tarihi Coğrafya	Seçmeli	4	8	Doğal Afetler Coğrafyası	Seçmeli	4
4	Mesleki İngilizce	Seçmeli	4	8	Coğrafi Metin İncelemeleri	Seçmeli	4
4	Osmanlıca II	Seçmeli	4	8	Ortadoğu Coğrafyası	Seçmeli	4
4	Küresel Isınma ve İklim Değişikliği	Seçmeli	4	8	Şehir Klimatolojisi	Seçmeli	4
4	Sosyal Coğrafya	Seçmeli	4	8	Fiziki Coğrafyada Arazi Uygulamaları	Seçmeli	4
4	Enerji Coğrafyası	Seçmeli	4	8	Beşeri Coğrafyada Arazi Uygulamaları	Seçmeli	4
5	Türkiye Fiziki Coğrafyası	Zorunlu	4	8	Uzaktan Algılama	Seçmeli	4
5	Coğrafya Semineri I	Zorunlu	3	8	Türk İşaret Dili II	Seçmeli	4
5	Siyasi Coğrafya	Zorunlu	4				

Kaynak: (<https://cografya.usak.edu.tr>, 2019)

Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü yüksek lisans ve doktora kapsamında her yıl lisansüstü programına öğrenci kabul etmektedir. Uşak Üniversitesinde yüksek lisans programları 2 yıl, doktora programları ise 4 yıl sürmektedir. Yüksek Lisans programının lisansüstü ders müfredatı incelendiğinde akademik araştırma ve sunum tekniklerinin temellerini içeren derslerin zorunlu olarak verildiği anlaşılmaktadır. Geri kalan derslerin ise seçmeli olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle Uşak Üniversitesinde lisansüstü eğitim alan öğrencinin ilgi duyduğu ve uzmanlaşmak istediği alanlara yönelik ders seçimi yapabilmesine imkân tanınmaktadır. Bu bağlamda akademik eğitimlerin

başlangıcından bitişine kadar ilgi duyulan alana yoğunlaşarak uzmanlaşmanın sağlanması amaçlanmaktadır. Sözü edilen programın ders müfredatında Türkiye’de kentleşme sorunları, Alternatif Enerji Kaynakları, Güncel Dünya Sorunları, Bölgesel Kalkınma vb. çağın sosyo-ekonomik problemlerine çözüm getirici spesifik dersler yoğun olarak yer almaktadır. Ayrıca CBS Uygulamaları, Coğrafya ve İstatistik, CBS ile Mekânsal Analizler, Harita Analizleri vb. Bilişim Teknolojileri ve yazılımların etkin kullanımını içeren uygulamalı coğrafya derslerinin müfredatta yoğun olarak yer aldığı görülmektedir (Tablo 4). Bu kapsamda Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümünün güncel araştırma konularına çağın gerektirdiği donanımsal altyapı ve müfredatla yaklaştığını belirtmek mümkündür. Sözü edilen zorunlu derslerin haricinde azami eğitim süresinin sonunda öğrencilerin bilimsel etik ve akademik yazım kurallarına uygun olarak yazdıkları yüksek lisans tezlerinin başarılı bir şekilde savunulması gerekmektedir. Hazırlanan tez çalışmasının başarılı bir şekilde savunulması durumunda öğrenciler “Yüksek Lisans Mezunu” ve “Bilim Uzmanı” unvanı almaya hak kazanmaktadır.

Tablo 4: Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü Tezli Yüksek Lisans Ders Programı

Dönem	Ders Adı	Ders Türü	Kredi	Dönem	Ders Adı	Ders Türü	Kredi
1	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	Zorunlu	6	2	Türkiye’de Mesken Tipleri	Seçmeli	6
1	Jeomorfolojik Analiz	Seçmeli	6	2	Sedimentoloji	Seçmeli	6
1	Türkiye’de Nüfus Hareketleri	Seçmeli	6	2	Türkiye’nin Biyocoğrafyası	Seçmeli	6
1	Türkiye’de Kentleşme ve Sorunları	Seçmeli	6	2	Alternatif Enerji Kaynakları	Seçmeli	6
1	Yöre Araştırmaları	Seçmeli	6	2	Beşeri Coğrafya Metodolojisi	Seçmeli	6
1	Doğal Ortam Etütleri	Seçmeli	6	2	Türkiye Gölleri, Denizleri ve Kıyıları	Seçmeli	6
1	Kuaterner	Seçmeli	6	2	Türkiye Coğrafyasının Kaynakları	Seçmeli	6
1	CBS Uygulamaları	Seçmeli	6	2	Coğrafya ve İstatistik II	Seçmeli	6
1	Harita Analizleri	Seçmeli	6	2	Yeni Bölgeselcilik	Seçmeli	6
1	Güncel Dünya Sorunları	Seçmeli	6	2	Bölgesel Planlama ve Kalkınma	Seçmeli	6
1	Modern Coğrafi Düşüncenin Gelişimi	Seçmeli	6	2	Türkiye’nin Tarihi Coğrafyası	Seçmeli	6

1	Coğrafya ve İstatistik I	Seçmeli	6	2	Coğrafyada Nitel Araştırma Yöntemleri	Seçmeli	6
1	Kent Araştırmaları	Seçmeli	6	2	Kültürel Coğrafya Araştırmaları	Seçmeli	6
1	Tarihi Kaynaklarda Coğrafi Metin İncelemesi	Seçmeli	6	2	Siyasi Coğrafya ve Jeopolitik	Seçmeli	6
1	Coğrafyada Nicel Araştırma Yöntemleri	Seçmeli	6	2	Turizm Coğrafyası Araştırmaları	Seçmeli	6
1	Kültür İncelemeleri	Seçmeli	6	2	CBS ile Mekânsal Analizler	Seçmeli	6
1	Uygulamalı Turizm Coğrafyası	Seçmeli	6	3	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
1	Turizm Planlaması ve Coğrafya	Seçmeli	6	3	Tez Çalışması	Zorunlu	20
2	Seminer	Zorunlu	12	4	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
2	Arazi Kullanımı	Seçmeli	6	4	Tez Çalışması	Zorunlu	20

Kaynak: (<https://cografya.usak.edu.tr>, 2019)

Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü doktora ders programı incelendiğinde tıpkı yüksek lisans müfredatında olduğu gibi Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Seminer dersleri zorunludur. Bunun haricinde dört yıllık doktora eğitimi sonunda bilimsel etik ve akademik yazım kurallarına uygun olarak doktora tezinin başarılı bir şekilde savunulmuş olması gerekmektedir. Sözü edilen derslerin haricinde geri kalan dersler seçmelidir (Tablo 5). Bu bağlamda öğrencinin uzmanı olmak istediği ve ilgi duyduğu konuya yönelik ders alması sağlanmaktadır. Yüksek Lisans ders müfredatıyla karşılaştırıldığında doktora açılan derslerin daha spesifik konulara yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, anabilim dallarının alt çalışma konularına yönelik uzmanlaşmaya olanak sağlaması olarak yorumlanabilir.

Tablo 5: Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü Doktora Ders Programı

Dönem	Ders Adı	Ders Türü	Kredi	Dönem	Ders Adı	Ders Türü	Kredi
1	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	Zorunlu	6	2	Uluslararası Göçler ve Türkiye	Seçmeli	6
1	Jeomorfolojik ve Alan Araştırmaları	Seçmeli	6	2	Türkiye'nin Jeopolitiği ve Jeostratejisi	Seçmeli	6
1	Fiziki Coğrafya Araştırmaların da Bilimsel Kritik	Seçmeli	6	2	Türkiye de Sanayileşme ve Sorunları	Seçmeli	6

1	Türkiye de Su Kaynakları ve Yönetimi	Seçmeli	6	2	Çevre Politikaları ve Uluslararası Boyutu	Seçmeli	6
1	Türkiye'nin Ekolojik Bölgeleri	Seçmeli	6	2	Uzaktan Algılama Analizleri	Seçmeli	6
1	Turizm ve Çevre İlişkileri	Seçmeli	6	3	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
1	Türkiye ve Avrupa Birliği	Seçmeli	6	3	Tez Çalışması	Zorunlu	20
1	Anadolu İskan Tarihi	Seçmeli	6	4	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
1	Türkiye de İç Göçler	Seçmeli	6	4	Tez Çalışması	Zorunlu	20
1	İklim Analizleri	Seçmeli	6	5	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
1	Coğrafyada İstatistik Uygulamaları	Seçmeli	6	5	Tez Çalışması	Zorunlu	20
2	Seminer	Zorunlu	6	6	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
2	Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Araştırmaları	Seçmeli	6	6	Tez Çalışması	Zorunlu	20
2	Batı Anadolu'nun Jeomorfolojisi	Seçmeli	6	7	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
2	Alternatif Turizm Olanakları	Seçmeli	6	7	Tez Çalışması	Zorunlu	20
2	Kıyı Planlaması	Seçmeli	6	8	Uzmanlık Alan Dersi	Zorunlu	10
2	Şehir Bilgi Sistemleri	Seçmeli	6	8	Tez Çalışması	Zorunlu	20

Kaynak: (<https://coğrafya.usak.edu.tr>, 2019)

Macaristan'ın güney bölgesindeki Pecs kenti sınırları içerisinde yer alan Pecs Üniversitesi (University of Pecs), Avrupa'nın en köklü üniversiteleri arasında yer almaktadır (Şekil 1, Fotoğraf 3). Pecs nüfusu, diğer Avrupa kentlerinde olduğu gibi son yıllarda yaşlanma problemiyle karşı karşıya olsa da kent sınırları içerisinde yer alan üniversitede öğrenim gören gençlerin varlığı dikkat çekicidir. Pecs Üniversitesi, bulunduğu coğrafi konum, sahip olduğu köklü tarihi ve eğitim kalitesi sayesinde yalnızca Macaristan'dan değil, farklı ülke ve kıtalardan da çok sayıda öğrenciyi kendisine çekmektedir. Erasmus, vb. öğrenim hareketlilikleri kapsamında farklı ülkelerden Pecs'e gelen öğrencilerle birlikte üniversite uluslararası statüye sahip bir yapıdadır.

Fotoğraf 3: Pecs Üniversitesinden bir Görünüm (<https://international.pte.hu/>)

Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü, kentte ve ülkede meydana gelen coğrafi problemlere çözüm bulabilmek amacıyla 1998 yılında kurulmuştur (<http://foldrajz.ttk.pte.hu/en>, 2020). Pecs Üniversitesi Coğrafya bölümü 6 ayrı departman (Anabilim dalı) altında eğitim vermektedir. Bunlar: “Kartoğrafya ve Coğrafi Bilgi Departmanı”, “Jeoloji ve Meteoroloji Departmanı”, “Beşeri Coğrafya ve Kent Çalışmaları Departmanı”, “Fiziki ve Çevresel Coğrafya Departmanı”, “Siyasi Coğrafya, Kalkınma ve Bölgesel Çalışmalar Departmanı”, “Turizm Coğrafyası Departmanı” olarak sıralanmaktadır. Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünün Sözü edilen Anabilim dallarında aktif olarak görev yapan 54 akademik personel bulunmaktadır. Akademik personelin 3’ü yönetici, 5’i profesör, 12’si Asistan Profesör (Doktor Öğretim Üyesi), 15’i Associate Profesör (Doçent), 8’i Junior Research Fellow (Doktor Araştırma Görevlisi) 5’i Lecturer (Öğretim Görevlisi), 3’ü Araştırma Üyeleri, 1’i Doktora Koordinatörü ve Tekniker unvanıyla görev yapmaktadır (Tablo 6) (<http://foldrajz.ttk.pte.hu/en/people>, 2020).

Tablo 6: Pecs Üniversitesi Akademik Kadrosunun unvana göre dağılımı

Akademik Unvan	Görev Yapan Akademik Personel Sayısı
Yönetici	3
Profesör	5
Assistant Profesör	12
Associate Professor	15
Junior research fellow (Araştırma Üyesi)	8
Lecturer (Öğretim Görevlisi)	5
Research Assistant	1

Research Fellow	2
Senior Research Fellow	1
Doktora Koordinatörü	1
Technician	1
Toplam	54
Kaynak: (http://foldrajz.ttk.pte.hu/en , 2019)	

Fotoğraf 4: Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü Girişinden bir Görünüm (Okan Oğan, 2019)

Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü lisans programı eğitim süreci toplam 3 yıl boyunca 6 dönemi (semester) kapsamaktadır. Öğrencilerin lisans diploması almaya hak kazanmaları için 3 yılın sonunda hazırladıkları lisans bitirme tezlerini bilimsel etik kuralları çerçevesinde hazırlayarak sözlü savunmadan başarıyla geçmeleri gerekmektedir. Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünde lisans programının haricinde yüksek lisans ve doktora programları da yer almaktadır. Macaristan hükümeti, Dünya'nın farklı ülkelerindeki üniversitelerin Lisans ve lisansüstü eğitim programlarına başvuracak öğrenciler için her yıl belirli sayıda burs vermektedir. "Stipendium Hungaricum" adı verilen burslar sayesinde Macaristan'daki üniversiteler, yalnızca Macar öğrencilere değil, farklı milletlerden öğrencilere de ev sahipliği yapmaktadır.

Tablo 7: Pecs Üniversitesi Coğrafya Lisans Programı Alınması Zorunlu Dersler

1.DÖNEM	2.DÖNEM	3.DÖNEM
Beşeri Coğrafya'ya Giriş	Klimatoloji ve Meteoroloji	Pedoloji ve Hidrocoğrafya
Tarihi Coğrafya	Jeomorfoloji	Biyocoğrafya
Çevre Korumanın Coğrafi Temelleri	Nüfus ve Yerleşme Coğrafyası	Siyasi Coğrafya

Gezegenebilim (Planetoloji)	Ekonomik Coğrafya	Macaristan'ın Fiziki Coğrafyası
4.DÖNEM	5.DÖNEM	6.DÖNEM
Avrupa Kıtasının Fiziki Coğrafyası	Kıtalar Coğrafyası	Kırsal Yerleşme Gelişimi
Avrupa Kıtasının Beşeri Coğrafyası	Kent Gelişimi ve Planlama	Turizm Pazarlaması
Bölgesel Politikalar	Turizm'in Bölgesel Coğrafyası	Çevresel Etki Değerlendirme
Turizmin Teorik Temelleri	Su Yönetiminde Çevresel Konular	Peyzaj Ekolojisi

Kaynak: (<http://foldrajz.ttk.pte.hu/en,2019>)

Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü lisans programı ders müfredatı incelendiğinde derslerin büyük çoğunluğunun teorik ve uygulamalı coğrafya olarak iki ayrı kısım halinde işlendiği görülmektedir (Tablo 7 ve 8). Program içindeki derslerin teorik ve uygulamalı konularını bir ders içinde birleştirmek yerine teorik ve uygulamalı konular 2 ayrı ders halinde işlenmektedir. Bu sayede teorik bilgiler ayrıntılı bir şekilde işlendikten sonra aynı dersin uygulama kısmında öğrenilen teorik bilgiler pratik edilerek öğrenmenin kalıcı hale gelmesi hedeflenmektedir. Ders programında zorunlu ders sayılarının oldukça az olmasına karşın seçmeli ders alternatiflerinin fazla olduğu göze çarpmaktadır. Bu sayede öğrencilerin ilgi alanlarına uygun dersleri seçerek öğrenimin verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir. Programda, Nüfus coğrafyası, klimatoloji, jeomorfoloji, bölgesel coğrafya vb. temel coğrafi derslerin yanı sıra gezegenebilim, pedoloji, bölgesel politikalar, turizm pazarlaması, su yönetimi, çevresel etki değerlendirme vb. küresel ölçekte önemini koruyan coğrafi problemlere yönelik dersler de bulunmaktadır.

Tablo 8: Pecs Üniversitesi Coğrafya Lisans Programı Seçmeli Dersler

Ders Adı	Ders Adı
Beşeri Coğrafyaya Giriş	Teorik Pedolojiye Giriş
Coğrafi Konular için Sosyal Araştırmalar	Pedoloji Seminerine Giriş
Macaristan'a Coğrafi Bir Bakış	Şehir Coğrafyası Semineri
Astronomi 'ye Giriş	Ekonomik Coğrafya (Teorik)
Uygulamalı Jeolojiye Giriş	Ekonomik Coğrafya Semineri
Coğrafya Seminerine Giriş	Avrupa'nın Fiziki Coğrafyası (Teorik)
Teorik Jeolojiye Giriş	Avrupa'nın Fiziki Coğrafyası Semineri
Coğrafya Semineri İçin Sosyal Araştırmalar	ArcGIS Uygulamaları
Coğrafi Bilgi Sistemleri I Giriş (Teorik)	Veri Edinme Yöntemleri (Uygulamalı)
Coğrafya 'ya Giriş	Avrupa'nın Beşeri Coğrafyası (Teorik)
Office Uygulamalarına Giriş	Avrupa'nın Beşeri Coğrafyası (Uygulamalı)
Uygulamalı Coğrafi Bilgi Sistemlerine Giriş	Küresel Turizm
Coğrafya 'ya Giden Yol	Lisans Bitirme Tezi
Bilimsel Araştırmalara Giriş	

Jeometematik ve Jeostatistik
Şehir Coğrafyası (Teorik)
Biyocoğrafya

Kaynak: Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü (<http://foldrajz.ttk.pte.hu/en>, 2019)

Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü yüksek lisans ders programlarında belirli araştırma alanlarında uzmanlaşmaya yönelik derslerin öne çıkarıldığı göze çarpmaktadır. Coğrafya eğitiminde yaşanan yeni gelişmelere uygun olarak derslerin önemli bir kısmının Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uygulamalı Coğrafya alanlarından olması, teorik dersler kadar uygulamalı derslere de önem verildiğini göstermektedir (Tablo 9). Ayrıca ders programında bölgesel coğrafya derslerinin önemli bir yere sahip olması, öğrencilerin bu alanda uzmanlaşmasını büyük ölçüde teşvik etmektedir.

Tablo 9: Pecs Üniversitesi Coğrafya Lisansüstü Ders Programı

Ders Adı	Kredi
Coğrafi Bilgi Sistemleri'ne Giriş	-
Karpat Havzasının Coğrafi Kültürel Görünümü	2
Jeometematik	3
Siyasi Coğrafya'nın Temelleri	4
Bölgesel Gelişmenin Coğrafi Yaklaşımı	2
Kıtaların Peyzaj Ekolojisi	2
Coğrafyanın Tarihi ve Eğitimi	2
Kıtaların Bölgesel Coğrafyası (Teorik)	2
ArcGIS Uygulamalarına Giriş	4
Kıtaların Bölgesel Coğrafyası Semineri	6
Peyzaj Ekolojisi ve Peyzaj Değerlendirmesi	4
Araştırma Metodolojisi	2
Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Coğrafi Uygulamalar	2
Arazi Çalışmaları	3
Siyasi Coğrafya Semineri	2
Coğrafi Bilgi Sistemleri'ne Giriş (Uygulama)	-

Kaynak: (<http://foldrajz.ttk.pte.hu/en>, 2019)

B.Uşak Üniversitesi ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümlerinin Coğrafya Eğitimi Açısından Karşılaştırılması

Uşak Üniversitesi ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümleri arasında belirli ölçüde benzerlikler bulunmasına karşın bazı noktalarda farklılıklar göze çarpmaktadır. Her iki üniversitenin ders programları incelendiğinde Coğrafya biliminin temel inceleme konularını esas alan derslerin lisans ve lisansüstü programlarında ortak olarak yer aldığı görülmektedir. Ayrıca 1990'lı yıllardan itibaren coğrafi araştırmalarda kullanımı artan Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama vb. teknolojilerin öğrenimini sağlayan dersler, her iki üniversitenin müfredatında yer almaktadır. Ancak bölümler arasında sözü

edilen benzerlikler haricinde önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar şu şekilde sıralanabilir;

- Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü lisans programı 3 yıl 6 eğitim öğretim dönemini kapsarken Uşak Üniversitesinde coğrafya lisans eğitimi 4 yıl 8 eğitim-öğretim dönemini kapsamaktadır. Bu bağlamda Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü lisans eğitimi süresinin Pecs Üniversitesine kıyasla daha uzun sürdüğü anlaşılmaktadır.
- Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünde Uşak Üniversitesine kıyasla daha az öğrenci eğitim almaktadır. Pecs Üniversitesinde “ikinci öğretim” adı verilen gece eğitimlerinin verilmemesi öğrencilerin az olmasının nedeni olarak gösterilebilir.
- Pecs Üniversitesinde derslerin büyük çoğunluğu teorik ve uygulamalı olmak üzere 2 ayrı kısımdan oluşmaktadır. Müfredatta yer alan derslerin teorik ve uygulamalı kısımları yarı bağımsız dersler halinde farklı saatlerde işlenmesine karşın birbirini destekler niteliktedir. Önemli görülen ve spesifik olarak kabul edilen bütün derslerin hem teorik hem uygulamaları aynı dönemde işlenmektedir. Arazi Uygulamaları tek bir ders adı altında değil, hemen hemen birçok dersin uygulamalı (practice) kısımları da ayrı ayrı işlenmektedir. Böylelikle farklı derslerin uygulamalarının olması sebebiyle birden fazla arazi gezisi düzenlenerek her derse ait teorik bilgilerinin pratiğe dönüştürülüp kalıcı hale gelmesi kolaylaşmaktadır. (Fotoğraf 5)

Fotoğraf 5: Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünün Düzenlediği Arazi Gezisinden Bir Görüntü (Okan OĞAN, 2019)

- Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümünde teorik ve uygulamalı derslerin birbirlerinden tamamen bağımsız olarak farklı dönemlerde işlendiği anlaşılmaktadır. Bunun yanında teorik olarak çok fazla ders olmasına rağmen bu derslere ait uygulamalı

dersler bulunmamaktadır. Sadece Fiziki ve Beşeri Coğrafya 'da Arazi uygulamaları adı altında genel uygulama dersleri müfredatta yer almaktadır.

• Her iki üniversitenin lisans ve lisansüstü programlarında Coğrafi Bilgi Sistemleriyle ilgili dersler yer almasına karşın derslerin işlenişi bakımından birtakım farklar bulunmaktadır. Uşak Üniversitesinde CBS eğitimi, “Coğrafi Bilgi Sistemlerine Giriş”, “Coğrafi Bilgi Sistemleri I”, “Coğrafi Bilgi Sistemleri II” isimli dersler adı altında işlenirken Pecs Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri eğitimi “Coğrafi Bilgi Sistemlerine Giriş”, “ArcGIS Uygulamaları” adı verilen teorik ve uygulamalı olmak üzere iki seçmeli ders adı altında işlenmektedir (Fotoğraf 6 ve 7). Bu bağlamda Uşak Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemleriyle ilgili teorik ve uygulama derslerinin daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın Pecs Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri yalnızca sözü edilen derslerde işlenmeyip aynı zamanda müfredattaki diğer derslerle entegre bir şekilde sürdürülmektedir. Bu sayede farklı derslerde de ödev, proje, seminer vb. uygulamalarda Coğrafi Bilgi Sistemlerinin kullanılması sağlanarak CBS eğitiminin yoğunluğunun artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca Pecs Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemlerinin seçmeli ders olması, bu alana ilgi duyan öğrencilerin yazılımı öğrenmesine olanak sağlamaktadır.

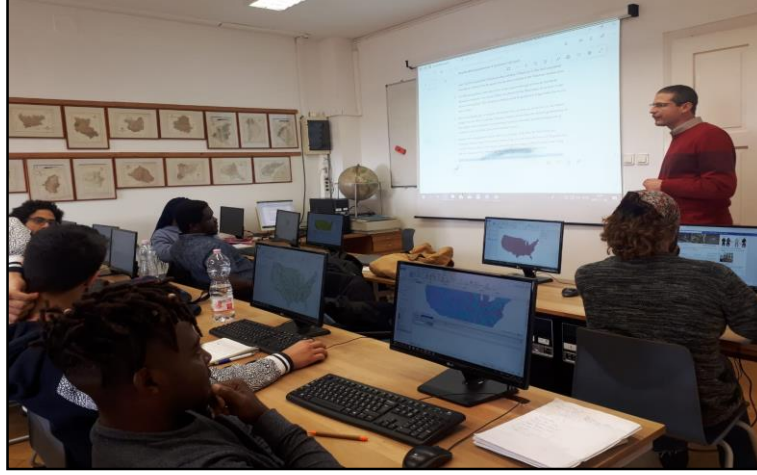

Fotoğraf 6: Uşak Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Dersinden Bir Görsel (Okan OĞAN, 2019)

• Uşak Üniversitesi ve Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümleri arasında belki de en büyük fark akademik kadro konusundadır. Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümünde aktif olarak 11 akademik personel görev yaparken Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünde bu sayı 54'dür. Bu bağlamda Pecs Üniversitesinde öğrenci başına düşen akademisyen sayısı Uşak Üniversitesine kıyasla çok daha fazladır. Her iki üniversitenin akademik kadroları arasındaki farkın fazla olması bölümlerin ders verimliliği, akademisyenlerin yayın

performansı, hazırlanan bilimsel projelerin sayısı, bilimsel uzmanlaşma vb. konularda etkisini göstermektedir.

- Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümünde Coğrafya Eğitimi 4 Anabilim Dalı çatısı altında yürütülürken Pecs Üniversitesinde 6 Anabilim Dalı bulunmaktadır. Pecs Üniversitesi Coğrafya bölümünde daha fazla anabilim dalının bulunması, bölümde eğitim veren akademisyenlerin belirli alanlarda uzmanlaşmalarını teşvik ettiği söylenebilir. Bunun yanında bölümdeki anabilim dallarının kapsam ve içeriklerinin değişen dünyanın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin Pecs Üniversitesi Coğrafya bölümünde Siyasi Coğrafya, Kalkınma ve Bölgesel Çalışmalar Anabilim Dalının günümüz problemlerine cevap verecek nitelikte bir anabilim dalı olarak tasarlanmıştır.

Fotoğraf 7: Pecs Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Dersinden Bir Görsel (Okan OĞAN, 2019)

- Her iki üniversitenin coğrafya bölümlerinde yüksek lisans ve doktora programları bulunmasına karşın üniversitelerdeki lisansüstü öğrencilerin bölümdeki misyonu bakımından ciddi oranda farklılıklar söz konusudur. Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü doktora programlarında öğrenim gören öğrenciler aynı zamanda üniversitede araştırma sorumlusu ünvanıyla aktif olarak görev yapmaktadır. Bu durum, Pecs Üniversitesinin doktora öğrencilerini teşvik etmek ve doktora sonrası akademik kadroda yer vermeyi amaçladığı şeklinde yorumlanabilir. Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü doktora programında öğrenim gören öğrencilerin akademik anlamda görev alabilmeleri için Türkiye'deki mevzuata uygun olarak önceden ilan edilen herhangi bir araştırma görevlisi/öğretim görevlisi kadrolarından birine yerleşmiş olmaları gerekmektedir.

- Macaristan hükümeti, her dönem başında tahsis ettiği hükümet bursları çerçevesinde Dünya'nın farklı ülkelerinden öğrencilere burs sağlamaktadır. Ülkedeki

üniversitelere hükümet bursuyla gelen öğrenciler herhangi bir öğrenim harcı, sağlık sigortası vb. ödemedikleri gibi temel ihtiyaçların karşılanması amacıyla Macar hükümetinden her ay destek almaktadır. Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü, hükümet bursu vasıtasıyla uluslararası öğrencilere ev sahipliği yapmaktadır. Bu durum, bölümün Pecs sınırlarını aşarak uluslararası bir kimliğe ve tanınırlığa sahip olmasına olanak sağlamaktadır. Uşak Üniversitesinde ise son yıllarda önemli ölçüde artışlar yaşansada uluslararası kategoride yer alan öğrenci sayısı, Pecs Üniversitesine nazaran daha azdır.

IV.Sonuç

Küreselleşme, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da köklü değişimlere yol açmıştır. Geçmiş yıllarda yaygın olarak kabul edilen öğretmen merkezli klasik eğitim yerini öğrenci temelli uygulamalı bir eğitim anlayışına bırakmıştır. Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ülkelerinin eğitim sistemlerinde meydana gelen gelişmeler, diğer ülkeler tarafından takip edilmiştir. Küreselleşmenin eğitim alanındaki etkisine paralel olarak coğrafya eğitiminde de köklü değişimler meydana gelmiştir. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Batı Avrupa ülkelerinin coğrafya eğitimlerinde meydana gelen yenileşme eğilimleri, problem odaklı müfredat oluşturma ve bilişim teknolojilerinin eğitim sistemine entegrasyonu vb. diğer ülkelerin coğrafya eğitimlerini yapılandırmalarında kılavuz görevi üstlendiğini belirtmek mümkündür.

Yükseköğretim düzeyinde coğrafya eğitimi veren üniversiteler, coğrafya bölümlerini sözü edilen gelişmeler ışığında yapılandırmaya çalışmaktadır. Bu gelişmelerle birlikte coğrafya bölümlerinde ideal bir öğretimin nasıl olacağı ve bir standardın belirlenip belirlenemeyeceğiyle ilgili tartışmalar süregelenmiştir. Avrupa Birliği üyesi ülkelerin yükseköğretim coğrafya eğitimini sözü edilen gelişmeler ışığında düzenleme süreçlerini diğer ülkelere nazaran daha hızlı gerçekleştirdiklerini belirtmek mümkündür.

Araştırmada, bir Avrupa Birliği üye ülkesi olan Macaristan'daki Pecs Üniversitesi ile Avrupa Birliği aday ülke konumunda olan Türkiye'de bulunan Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümleri arasında yapısal bir karşılaştırma yapılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda Pecs ve Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümlerinde bazı noktalarda benzerlik bulunmasına karşın bazı noktalarda dikkat çekici farkların bulunduğu anlaşılmıştır. Bu farkların başında Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünün akademik kadrosunun Uşak Üniversitesine nazaran daha geniş olması gelmektedir. Bu durum, Pecs Üniversitesi Coğrafya bölümü akademisyenlerine alanda uzmanlaşma ve akademik çalışmalar açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümünde teorik derslerin fazla sayıda olduğu buna karşın uygulamalı derslerin daha az ve coğrafyanın genel konularını kapsadığı tespit edilmiştir. Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümünde derslerin teorik ve uygulamalı kısımları ayrı ayrı iki ders halinde aynı dönemde işlenmekte ve daha spesifik derslerin uygulamaları yapılmaktadır. Bu durum teorik ve uygulamalı coğrafya derslerinin birbirini tamamlayıcı şekilde işlenmesine olanak sağlamaktadır. Her iki üniversite arasındaki bir diğer önemli fark ise Uşak Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemleriyle ilgili derslerin Pecs Üniversitesine göre fazla

olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın Pecs Üniversitesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanımı diğer derslere entegre bir şekilde yürütülmektedir.

Çalışmada önemli bulunan bir başka sonuç ise Pecs Üniversitesi coğrafya bölümünde anabilim dallarının sayısının fazla olması ve bu anabilim dallarının farklılığıdır. Bölümde, Kartoğrafya ve Coğrafi Bilgi Departmanı, Jeoloji ve Meteoroloji Departmanı, Beşeri Coğrafya ve Kent Çalışmaları Departmanı, Fiziki ve Çevresel Coğrafya Departmanı, Siyasi Coğrafya, Kalkınma ve Bölgesel Çalışmalar Departmanı ve Turizm Coğrafyası Departmanı şeklinde anabilim dalları bulunmaktadır. Ülkemizde coğrafya bölümlerinin geçmişten gelen standart anabilim dallarının varlığı ortadadır. Artık günümüz problemlerine çözüm üretecek ve akademik camiada daha fazla söz sahibi olmasına katkı sağlayacak anabilim dallarının tasarlanmasına her zamankinden daha çok ihtiyaç olduğu muhakkaktır.

Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü, Avrupa Birliğine üye olan Macaristan'da yer alması sayesinde Batı Avrupa Coğrafya eğitiminde meydana gelen değişimlerden daha çabuk etkilenmiştir. Bölümde meydana gelen değişimin tarihi çok eski yıllara dayanmakla birlikte Avrupa Birliği üyelik süreciyle birlikte AB standartlarını yakalama politikası çerçevesinde değişimin daha hızlı olduğu anlaşılmaktadır. Bütün bu süreçlerinin dışında kalan Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümünün yaşanan gelişmeleri daha yavaş bir şekilde takip ettiği sonuca varmak mümkündür. Bu durumun meydana gelmesinde Türkiye'deki coğrafya bölümlerinin uluslararası öğrenci ve personel hareketliliğine yeteri kadar katılım sağlayamamalarının önemli bir payı olduğu düşünülmektedir. Uşak Üniversitesi özelinde Türkiye'deki yükseköğretim coğrafya bölümlerinin uluslararası anlamda tanınırlığının artırılması ve dolayısıyla farklı ülkelerden öğrencilerin Türkiye'de eğitim görmeleri büyük önem arz etmektedir. Bu gelişmelere uyum sağlanması halinde Uşak Üniversitesi Coğrafya bölümünün yeni eğilimlere ve paradigma değişimlerine daha hızlı bir şekilde uyum sağlayacağını belirtmek mümkündür.

Kaynaklar

- Alkış, S. (2008). Coğrafya Öğretiminde İnceleme Gezileri ve Arazi Çalışmaları. R. Özey, & A. Demirci (Ed.) *Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar içinde* (s. 77-106). İstanbul: Aktif Yayınları.
- Arı, Y. (2008). Coğrafyayı Neden Çok Boyutlu Olarak Tanımlama ve Öğretmeye İhtiyaç Vardır? R. Özey, & A. Demirci (Ed.) *Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar içinde* (s. 1-22). İstanbul: Aktif Yayınları.
- Arı, Y., (2020), Coğrafya Lisans Programlarında Arazi Çalışmaları: Uygulayıcı Öğretim Üyelerinin Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Analiz. *Doğu Coğrafya Dergisi* 25(43), 13-30.
- Ateş, M . (2010). Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Akıllı Tahta Kullanımı. *Marmara Coğrafya Dergisi* , 0 (22) , 409-427.
- Çalışkan, O. (2015). *Coğrafya Eğitimi ve Arazi Çalışmaları*. Ankara: Pegem Akademi.

- Çiftçi, T. (2015). Örnek Olay Yönteminin Coğrafya Ders Kitaplarında Kullanımı. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015 (5), 186-200.
- Efe, R. (1996). Coğrafyada Yeni Yaklaşımlar, Coğrafya Eğitiminde Çağdaş Metod ve Teknikler. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (1).
- Erdem, B. (2010). Almanya (Bavyera Eyaleti) ve Türkiye’de coğrafya öğretmeni yetiştirilmesinin karşılaştırılması (Yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir)
- Erinç, S. (1973). *Elli Yılda Coğrafya*, Ankara: Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Yayınları: 11.
- Gümüş, N., & İlhan, A. (2013). Küreselleşmenin Türkiye Üniversiteleri Coğrafya Öğretmenliği ve Bölümlerin Yapısı Üzerinde Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 47-71.
- Gümüşçü, O., Karakaş Özü, N. (2016). Türkiye’de Modern Coğrafyanın Kuruluşu ve Örgütlenmesi, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi XXXII (93), 105-147.
- Gürsoy, C. (1974). Cumhuriyetimizin 50. Yılında Coğrafya ve Türk Coğrafya Kurumu. *Türk Coğrafya Dergisi*, 0 (26), 1-3 .
- İlhan, A. (2007). Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Coğrafya Lisans Ders Programı İle Cambridge Üniversitesi Coğrafya Bölümü Lisans Ders Programının Karşılaştırılması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 152-162.
- İzbirak, R., (1968). Coğrafi araştırma gezileri ve hazırlıkları. *Coğrafya Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 1-51.
- Karabağ, S., & Şahin, S. (2007). Coğrafya Eğitiminin Önündeki Engeller ve Geleceği. S. Karabağ, & S. Şahin (Ed.), *Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi* içinde (s. 289-326). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karakaş Özü, N. (2007). Coğrafya Eğitiminde Öğrenme/Öğretme Süreçleri. S. Karabağ, & S. Şahin (Ed.), *Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi* içinde (s. 75-136). Gazi Kitabevi.
- Kayan, İ. (2000). Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi : Amaç, Yeni Hedefler, Sorunlar ve Öneriler. *Ege Coğrafya Dergisi*, 7-22.
- Koçman, A. (1999). Cumhuriyet Döneminde Yüksek Öğretim Kurumlarında Coğrafya Öğretimi ve Sorunları. *Ege Coğrafya Dergisi*, 1-14.
- Özel, A. (2008). Coğrafya Derslerinde Hangi Bilgi ve İletişim Teknolojileri Nasıl Kullanılmalı. R. Özey, & A. Demirci (Ed.), *Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar içinde* (s. 217-240). İstanbul: Aktif Yayınevi.
- Özey, R. (1998). *Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi*. İstanbul: Öz Eğitim Yayınları.

- Özey, R., Kılınç, Y., & Ateş, M. (2013). *Farklı Ülkelerde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Özgür, E. M. (2018). Türk beşeri coğrafyasında yenileşme eğilimleri: Değişim aktörlerinin perspektifinden bir değerlendirme. *International Journal of Geography and Geography Education*, 38, 142–170.
- Öztürk, M. (2008). Coğrafya Derslerinde Planlama. R. Özey, & A. Demirci (Ed.), *Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar içinde* (s. 23-56). İstanbul: Aktif Yayınları.
- Pecs Üniversitesi Akademik Personeller (2019) 01.10.2019 tarihinde <http://foldrajz.ttk.pte.hu/en/people> adresinden edinilmiştir.
- Pecs Üniversitesi Coğrafya Bölümü (2019) 01.10.2019 tarihinde <http://foldrajz.ttk.pte.hu/en> adresinden edinilmiştir.
- Sezer, A. (2017). Coğrafya Öğretiminde Grafiklerin Kullanımı. Adem Sezer (Ed.), içinde *Coğrafya Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, (s.163-183). Ankara: Pegem Akademi.
- Şahin, S., & Gençtürk, E. (2007). Coğrafya Eğitimi ve Bilgi İletişim Teknolojileri. S. Karabağ, & S. Şahin (Ed.), *Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi içinde* (s. 175-222). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Taş, H . (2002). Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'nin Orta Öğretim Kurumlarındaki Coğrafya Eğitiminin Karşılaştırılması. *Marmara Coğrafya Dergisi* , 0 (6).
- Topal, B. (2011). Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'de yüksek öğretim kurumlarında coğrafya eğitim-öğretiminin değerlendirilmesi (Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul).
- Turan, İ. (2009). Günümüz Dünya Sorunları Karşısında Coğrafya Eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi* (184), 176-191.
- Uşak Üniversitesi Coğrafya Bölümü Web sitesi (2020) 26.12.2019 tarihinde <https://cografya.usak.edu.tr> adresinden edinilmiştir.
- Yavan, N., & Acar, S. (2012). Türkiye'de Coğrafyanın Yansımaları. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 1-8.
- Yılmaz, C. (1997). Coğrafya Eğitiminde Arazi Tatbikatlarının Önemi Ve Bir Uygulama Örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 287-307.
- YÖKATLAS* (2020) 24.04.2020 tarihinde <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10036> adresinden edinilmiştir.